

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-1-33 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-29/847-248
Karar Tarihi : 31.05.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Hüseyin ORMAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : İbrahim ÖZCAN
İlkiz Sokak, No:26/19 Sıhhiye/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : ENERJİSA Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Başkent Plaza, Ehlibeyt Mah. Ceyhun Atuf Kansu Cad. No:106
Balgat, Çankaya/Ankara

- (1) **E. DOSYA KONUSU: ENERJİSA Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin elektrik sayaçlarının kontrolü ve değiştirilmesi işleminde 4054 sayılı Kanun'a aykırı davrandığı iddiası.**
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 23.02.2012 tarih ve 1568 sayılı ile giren başvuru üzerine hazırlanan, 19.03.2012 tarih ve 2012-1-33/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 22.05.2012 tarih ve 2012-1-33/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvurularda özetle;
- ENERJİSA Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. (Başkent Elektrik)'nin elektrik sayaçlarının 10 yıllık süre sonunda ölçüler ve ayarlara ilişkin mevzuata uygun olmayan bir biçimde değişimini gerçekleştirdiği,
 - Başkent Elektrik'in söz konusu işlemi rekabete aykırı bir biçimde kendi anlaştığı firmalara yaptırdığı,
 - Elektrik sayaçlarının muayenesinin yapılması bir tarafa tek taraflı sayaç değişim uygulaması ile Başkent Elektrik'in söz konusu işlemlerden keyfi ücret aldığı
- iddia edilerek gereğinin yapılması talep edilmiştir.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, şikayet başvurusunda yer verilen iddiaların Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Sanayi Bakanlığı) ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) mevzuatıyla ayrıntılı bir şekilde düzenlendiği ve onaylandığı, bu nedenle şikayet konularının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 2. maddesi kapsamında değerlendirilme imkânının bulunmadığı, şikayetin ilgisi nedeniyle Sanayi Bakanlığı ile EPDK'ya gönderilmesi gerektiği görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Başvuruda iddia edilen hususlar Başkent Elektrik'in; mevzuata aykırı bir biçimde elektrik sayaçlarını değiştirmesi, elektrik sayaçlarını rekabete aykırı olarak kendi anlaştığı firmalara yaptırması ve elektrik sayaç muayene ve değişim işlemlerinden keyfi ücret alması şeklinde üç başlık altında toplanmış ve aşağıda değerlendirilmiştir.

I.1. Başkent Elektrik'in Mevzuata Aykırı Bir Biçimde Elektrik Sayaçlarını Değiştirmesi

- (6) Sanayi Bakanlığı tarafından çıkarılan "Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliği"nin "Periyodik Muayene" başlıklı 9. maddesinde "elektrik, su ve gaz sayaçlarının periyodik muayenelerinin 10 yılda bir yaptırılmasının zorunlu olduğu" ifade edilmektedir. Söz konusu düzenlemenin elektrik sayaçlarının 10 yıl sonra değişimini değil muayenesini esas aldığı açıktır. Böylece muayene esnasında tamiri gereken sayaçların tamir ve onarımı yine aynı Yönetmelik'e göre tamir ve ayar istasyonlarında yapılacaktır. Elektrik sayaçlarının muayenelerinin hangi kriterlere göre yapılacağı da söz konusu Yönetmelik'in "Elektrik Sayaçlarının Muayenesi, Sayaç Ayar İstasyonlarının Muayenesiyle İlgili Esaslar" başlıklı 2. bölümünde düzenlenmektedir. Dolayısıyla elektrik sayaçlarının hangi zaman diliminde muayene işlemine tutulacağı, muayene neticesinde hangi kriterlere göre tamir ve değişiminin yapılacağına ilişkin esasların söz konusu Yönetmelik'e göre düzenlendiği anlaşıldığından, iddia konusu olan düzenlemeye aykırı uygulamaların Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir.

I.2. Başkent Elektrik'in Elektrik Sayaçlarını Rekabete Aykırı Olarak Kendi Anlaştığı Firmalara Yaptırması

- (7) İkinci iddia konusu Başkent Elektrik'in elektrik sayaç muayene işlemlerini kendi anlaştığı firmalar aracılığıyla yaptırdığıdır. EPDK tarafından çıkarılan "Elektrik Piyasası Dağıtım Sistemi Düzenlemeye Esas Yatırım Harcamalarının Belirlenmesi ve Gerçekleşmesinin İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar"ın "Eşitlik, Şeffaflık ve Rekabet Ortamının Sağlanmasına İlişkin Esaslar" başlıklı 18. maddesinde "(1) Dağıtım şirketleri gerçekleştirecekleri yatırım harcamalarına ilişkin mal veya hizmet alımı ile yapım işlerinde; şeffaflığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, Kurul denetimini ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur. (2) Dağıtım şirketlerince yapılan yapım işleri ile mal ve hizmet alım ve satışlarının, eşitlik, şeffaflık ve rekabet sağlanmaksızın yapıldığının ve/veya alım veya satış fiyatlarının piyasa koşullarında oluşan fiyat, ücret veya bedellerden bariz olarak farklı olduğunun tespit edilmesi halinde, tespit altına alınan aradaki fark Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği hükümleri uyarınca tarifeye yansıtılır. (3) Dağıtım şirketleri, mal veya hizmet alımı ile yapım işlerine ilişkin yöntemleri, birinci fıkrada yer alan temel ilkeleri gözeterek Kuruma sunarlar." denilmektedir. Dolayısıyla Başkent Elektrik'in elektrik sayaçlarının muayenesini rekabete aykırı bir biçimde hizmet alımı yoluyla anlaşmalı bir şirkete yaptırdığı iddiasının söz konusu düzenleme uyarınca EPDK tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir.

I.3. Başkent Elektrik'in Elektrik Sayaç Muayene ve Değişim İşlemlerinden Keyfi Ücret Alması

- (8) EPDK tarafından çıkarılan "Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği"nin "Sayaç ve Kontrol Ekipmanı" başlıklı 16. maddesinin ikinci fıkrasında "Sayacın; 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu hükümleri doğrultusunda dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından, her türlü ayar, kalibrasyon ve bakım için periyodik olarak kontrol ettirilmesi esastır. Periyodik kontroller için gerekli masraflar, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen bedeller üzerinden; sayacın sökme ve takma bedeli, Kurul tarafından onaylanan bedeller üzerinden sayaç maliki tarafından karşılanır."

denilmektedir. Aynı Kurum tarafından çıkarılan “*Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği*”nin “*Hizmetin Fiyatlandırma Esasları*” başlıklı 40. maddesinin dördüncü fıkrasında “*Tarifeleri düzenlemeye tabi tüzel kişilerce yapılan yapım işleri ile mal ve hizmet alım ve satışlarının, eşitlik, şeffaflık ve rekabet sağlanmaksızın yapıldığının ve/veya alım veya satış fiyatlarının piyasa koşullarında oluşan fiyat, ücret veya bedellerden bariz olarak farklı olduğunun tespit edilmesi halinde, Kurul, fiilin niteliğine göre Kanunun 11 inci maddesi kapsamındaki yaptırımları uygular ve tespit altına alınan aradaki fark Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği hükümleri uyarınca tarifeye yansıtılır*” denilmektedir. Yine anılan Kurumun 15.12.2011 tarih ve 3550 sayılı kararında, sayaç sökme bedelleri 01.01.2012 tarihinden geçerli olmak üzere “*direkt bağlı tek fazlı aktif veya üç fazlı aktif ve/veya reaktif sayaçlar*” için 19,7 TL; “*akım trafolu ve/veya gerilim trafolu aktif ve/veya reaktif sayaçlar*” için 28,4 TL olarak belirlenmiştir.

- (9) Özetle yurarıda yer verilen hükümler uyarınca, elektrik sayaçlarının periyodik kontrolleri için gerekli masraflar, Sanayi Bakanlığı tarafından belirlenen bedeller üzerinden; sayacın sökme ve takma bedeli ise EPDK tarafından onaylanan bedeller üzerinden sayaç maliki tarafından karşılanacağı düzenlenmiştir. Dolayısıyla İddia ile ilgili söz konusu düzenlemelere aykırı uygulamaların yukarıda yer verilen hükümler doğrultusunda, anılan kurumlar tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (10) Netice itibarıyla, başvuruya konu her üç iddianının da yukarıda yer verilen düzenlemelere konu olduğu, dolayısıyla anılan iddiaların bu çerçevede Sanayi Bakanlığı ile EPDK tarafından değerlendirilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (11) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, başvuru konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.